

Esperantorörelsens Pragmanifest

Vi, medlemmar av den internationella rörelsen för esperanto, riktar detta manifest till alla regeringar, internationella organisationer och vänligt sinnade människor, och vill härmed förklara vår avsikt att beslutsamt arbeta vidare för de mål som här nedan anges; och inbjuder varje enskild organisation och individ att delta i detta arbete.

Vi tror inte att användningen av ett fåtal nationella språk, den tekniska utvecklingen på kommunikationsområdet, eller nya metoder för språkundervisning, ska kunna förverkliga de principer som vi anser väsentliga för en rättvis och effektiv lösning.

Esperanto lanserades 1887 som ett projekt för främjandet av internationell kommunikation. Det utvecklades snabbt till ett levande, nyansrikt språk – ett språk som i mer än hundra år hjälpt människor att överbygga språkliga och kulturella barriärer. Idéerna bakom esperanto har under de gångna åren inte blivit mindre viktiga eller mindre aktuella.

1 Demokrati

Ett system för kommunikation som ger vissa människor fördelar på livstid, och som kräver att andra ska investera flera års ansträngningar för att uppnå en förmåga som ändå blir otillräcklig, är i grunden odemokratiskt. Fastän esperanto, precis som alla andra språk, inte är fullkomligt, överträffar det alla alternativ när det gäller jämlik global kommunikation.

Vi påstår att språklig ojämlikhet leder till ojämlik kommunikation på alla nivåer, inklusive den internationella.

Vi är en rörelse för demokratisk kommunikation.

2 Undervisning om hela världen

Varje nationalspråk är knutet till sin särskilda kultur och en eller flera folkgrupper. Skolelever som, till exempel, studerar engelska, får lära sig kultur, geografi och politik, som i synnerhet gäller USA och England. Elever som får studera esperanto, lär sig att betrakta världen som en enhet,

där varje land ses som ett hemland.

Vi påstår att studier i vilket nationalspråk som helst samtidigt förmedlar nationella perspektiv på vår värld.

Vi är en rörelse för undervisning om hela världen.

3 Pedagogisk effektivitet

Utav elever som studerar ett främmande språk är det bara en liten del som kommer att behärska det. Att lära sig esperanto fullständigt är till och med möjligt genom hemstudier. Olika undersökningar har visat på positiva effekter vid studiet av annat främmande språk, då eleven först fått lära sig esperanto. Esperanto har även rekommenderats som en viktig grundkunskap när man vill öka språkmedvetenheten hos elever.

Vi påstår att svårigheten för inläring av nationalspråk alltid kommer att vara ett stort hinder för många elever, även om de skulle ha en fördel med kunskap i ett annat språk.

Vi är en rörelse för effektiv språkundervisning.

4 Flerspråkighet

Esperanto-gemenskapen är en av ett fåtal världsomspännande språkliga gemenskaper vars medlemmar är, utan undantag, minst tvåspråkiga. Varje medlem har tagit på sig uppgiften att lära sig åtminstone ett främmande språk till användbar nivå. I många fall för detta med sig kunskap om och ett djupare intresse för flera andra språk, vilket i sin tur leder till vidgade personliga vyer.

Vi påstår att alla, oberoende av modersmål, bör få en verklig chans att lära sig behärska ett andra språk.

Vi är en rörelse som vill bidra till att förverkliga denna möjlighet.

5 Språkliga rättigheter

Den mycket ojämlika makt som råder mellan språken medför en fortlöpande språklig otrygghet eller direkt förtryck för merparten av världens befolkning. I esperanto-gemenskapen möter medlemmarna varandra – oavsett det egna språkets makt eller antalet som talar språken – på neutral grund, tack vare en ömsesidig vilja att kompromissa. En sådan jäm-

vikt mellan rättigheter och ansvar i språkliga sammanhang visar på möjligheten att utveckla och bedöma andra lösningar på språklig ojämlikhet och konflikter på området.

Vi påstår att de vida ojämlikheterna mellan språken undergräver det som garanteras i en mängd internationella dokument om jämlik behandling, oavsett vilket språk man har.

Vi är en rörelse för språkliga rättigheter.

6 Språklig mångfald

Nationella regeringar har en benägenhet att anse mångfalden av språk i världen som ett hinder för kommunikation och utveckling. För esperanto-gemenskapen däremot ses skillnaderna i språk som en konstant och outhärlig källa till rikedom. Alltså är varje språk, liksom varje djur- och växtart, något värdefullt i sig självt och därför värt skydd och stöd.

Vi påstår att politiken för kommunikation och utveckling, om den inte baseras på respekt och stöd för alla språk, så kommer den att fungera som en dödsdom för flertalet av världens språk.

Vi är en rörelse för språklig mångfald.

7 Människans frigörelse

Varje språk befriar och binder sina användare, genom att ge dem förmågan att kommunicera mellan sig, samtidigt som kommunikation med andra förhindras. Såsom planerat för universell kommunikation är esperanto ett av de stora projekten för människans frigörelse – ett projekt som ska göra det möjligt för varje människa att delta som individ i mänsklighetens gemenskap, men med fasta rötter i en lokal kultur och med en språklig identitet, utan att vara begränsad av detta.

Vi påstår att uteslutande användning av nationalspråk begränsar friheten att uttrycka sig, kommunicera och samarbeta.

Vi är en rörelse för människans frigörelse.

Prag, juli 1996